

Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΙΣ

Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Εὐχαριστοῦμε θερμά
τόν θεολόγο-φιλόλογο κ. Νικόλαο Σωτηρόπουλο
γιά τήν ἔγγραφη ἄδεια πού μᾶς παραχώρησε ἀφιλοκερδῶς,
γιά νά προχωρήσουμε στή παροῦσα ἔκδοση.

Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

μὲ μετάφρασι στὴ δημοτικὴ

Ν. Ἰ. Σωτηροπούλου

θεολόγου - φιλολόγου

ΑΘΗΝΑ 2012

ΚΡΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ[1]

(Βλέπε ἑπομένη σελίδα καὶ ἑξῆς)

---

1. Προτοῦ ἐκπονήσω τὴν παροῦσα μετάφρασι τῆς Καινῆς Διαθήκης, σὲ τρεῖς τόμους μὲ τὸν τίτλο «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς» διατύπωσα νέες ἑρμηνεῖες σὲ πολλὰ δυσνόητα χωρία τῆς Γραφῆς. Τὶς νέες αὐτὲς ἑρμηνεῖες περιέλαβα στὴ μετάφρασι. Κατὰ δὲ τὴν ἐκπόνησι τῆς μεταφράσεως ἔδωσα νέες ἑρμηνεῖες καὶ σὲ πολλὰ ἄλλα χωρία τῆς Γραφῆς. Καὶ ἐπειδὴ ἡ σημασία τῆς νέας μεταφράσεως ἔγκειται προπάντων στὶς νέες ἑρμηνεῖες, γι᾽ αὐτὸ ἐδῶ παραθέτω γιὰ τὶς νέες ἑρμηνεῖες μερικὲς ἀπὸ τὶς κρίσεις ἐπαϊόντων, ποὺ δημοσιεύτηκαν στὸν β´ τόμο τοῦ μνημονευθέντος ἔργου «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς» μετὰ τὴν ἔκδοσι τοῦ α´ τόμου. Οἱ εἰδήμονες τὴν ἐπιχειρηματολογία μας γιὰ τὶς νέες ἑρμηνεῖες βρῆκαν σοβαρὴ καὶ ἰσχυρή, καὶ ἐκφράσθηκαν μὲ λίαν ἐπαινετικὰ λόγια. Ἀλλὰ καὶ γενικώτερα πιστοὶ ἄνθρωποι, ζηλωταὶ καὶ μελετηταὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, δέχθηκαν τὶς νέες ἑρμηνεῖες μὲ πολλὴ χαρά, καὶ ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμία νὰ ἐκπονήσω μετάφρασι τῆς Καινῆς Διαθήκης, στὴ ὁποία νὰ ἐνσωματώσω τὶς νέες ἑρμηνεῖες, τὸ ὁποῖο καὶ ἔπραξα μὲ τὴν παροῦσα ἐργασία.

† Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Δημήτριος:

[illegible]

Τῷ Ἐλλογιμωτάτῳ κυρίῳ Νικολάῳ Ἰ. Σωτηροπούλῳ, θεολόγῳ - Φιλολόγῳ, τέκνῳ ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀγαπητῷ, χάριν καί εἰρήνην παρά Θεοῦ.

Ἀσμένως ἐλάβομεν τόν ὑπό τῆς ὑμετέρας Ἐλλογιμότητος προφρόνως ἡμῖν ἀποσταλέντα Α΄ τόμον τοῦ πονήματος αὐτῆς "Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς".

Εὐχαριστοῦντες ἐπί τῇ τούτου ἡμῖν ἀποστολῇ, αἰτούμεθα τῇ ὑμετέρᾳ Ἐλλογιμότητι πᾶσαν ἐν ταῖς πνευματικαῖς αὐτῆς ἐπιδόσεσιν ἐνίσχυσιν καί κραταίωσιν, καί πᾶσαν ἅμα ἀγαθωσύνην παρά Θεοῦ, οὗ ἡ χάρις καί τό ἄπειρον ἔλεος, σύν τῇ ἀφ' ἡμῶν εὐλογίᾳ, εἴη μετ' αὐτῆς.

͵αϡπς΄ Ἀπριλίου ιθ΄.

[illegible] διάπυρος πρός Θεόν εὐχέτης

† Ἀρχιεπίσκοπος τ. Ἀθηνῶν Ἱερώνυμος·

Ἀγαπητὲ κ. Σωτηρόπουλε,

Ἔλαβον τὸ χρησιμώτατον καὶ ἀσφαλῶς μετὰ πολλοῦ κόπου συνταχθὲν ἔργον σας «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς, τόμος Α΄» καὶ σᾶς εὐχαριστῶ θερμῶς, εὐχόμενος ὅπως συντόμως ἐκδώσητε καὶ τοὺς ὑπολοίπους τόμους.

Μετὰ συγχαρητηρίων καὶ πατρικῶν εὐχῶν.

† Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Σεραφείμ·

Ἀγαπητὲ κύριε Σωτηρόπουλε,

Μετὰ χαρᾶς ἐλάβομεν τὸν πρῶτον τόμον τοῦ ἀξιολόγου πονήματός σας «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς», ἐν ταῖς σελίσι τοῦ ὁποίου ἀποτεθησαύρισται ὁ πνευματικός σας μόχθος ἐπὶ ἐνδιαφερόντων χωρίων τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Συγχαίροντες ὑμῖν θερμῶς ἐπὶ τῇ ἀξιολόγῳ ταύτῃ πνευματικῇ ἐπιδόσει, ἐπευλογοῦμεν τὴν προσπάθειαν ὑμῶν, εὐχόμενοι ταχεῖαν ὁλοκλήρωσιν αὐτῆς.

Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος·

Ἀγαπητὲ κ. Σωτηρόπουλε,

Μὲ πολλὴ χαρὰ πήραμε τὸ βιβλίο σας «ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΥΣΚΟΛΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ», ποὺ εἴχατε τὴν καλωσύνη νὰ μᾶς ἀποστείλετε, καὶ εὐχαριστοῦμε πολύ.

Ἡ συγγραφὴ καὶ ἡ ἔκδοση ἑνὸς τέτοιου συγγράματος, ἂν καὶ πάντοτε χρήσιμη, στὶς μέρες μας κατέστη ἀναγκαία, λόγῳ καὶ τῆς διαφορετικῆς πολλὲς φορὲς ἐννοίας, ποὺ παίρνουν οἱ ὅροι καὶ οἱ λέξεις στὴ γλῶσσα ποὺ χρησιμοποιεῖ σήμερα ὁ λαός μας. Γι᾽ αὐτὸ ἀποτελεῖ σημαντικὸ βοήθημα ὄχι μόνο γιὰ τοὺς μελετητές, ἀλλὰ καὶ γιὰ τοὺς ἁπλοὺς ἀναγνῶστες τῆς Ἁγίας Γραφῆς, καὶ συμβάλλει στὴν καλύτερη κατανόηση τῶν μεγάλων καὶ βαθέων νοημάτων τῶν λόγων τοῦ Κυρίου.

Συγχαίροντάς σας, εὐχόμαστε πλούσιες τὶς εὐλογίες καὶ τὴν ἐνίσχυση τοῦ Θεοῦ στὸ θεάρεστο κηρυκτικό σας ἔργο.

† Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χριστόδουλος ὡς μητροπολίτης Δημητριάδος·

Ἀγαπητὲ κ. Σωτηρόπουλε,

Σᾶς εὐχαριστῶ θερμῶς διὰ τὴν φιλόφρονα προσφορὰν τοῦ νέου βιβλίου σας «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς» (Α΄ τόμος), τὸ ὁποῖον ἤδη ἐφυλλομέτρησα μετ᾽ ἐνδιαφέροντος. Σᾶς

συγχαίρω ἀπὸ καρδίας δι᾽ ἀναληφθεῖσαν ἐργώδη προσπάθειαν, προϋποθέτουσαν, ὡς εἰκός, πέρα τῶν θεολογικο – φιλολογικῶν καὶ ἱστορικῶν γνώσεων, λιπαρὰν τῆς ὅλης Ἁγ. Γραφῆς μελέτην καὶ τῆς ἁγιοπατερικῆς παραδόσεως κτῆσιν, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ τὸν ἄνωθεν φωτισμὸν διὰ τὴν προσπέλασιν εἰς τὸ ἀληθὲς νόημα τῶν ἑρμηνευομένων χωρίων. Σᾶς εὔχομαι νὰ ὁλοκληρώσετε τὴν προσπάθειάν σας, προσφέροντες εἰς τὴν ἑρμηνευτικὴν Γραμματείαν μας μίαν σπουδαίαν συμβολήν. Ἐπίσης σᾶς εὔχομαι, μὲ ἀγάπην Χριστοῦ, δύναμιν Θεοῦ εἰς τὴν ζωήν σας.

Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως Ἄνθιμος·

Ἀγαπητέ μου κ. Σωτηρόπουλε,

Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου σας «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς», καθὼς καὶ διὰ τὴν ἰδιόχειρον ἀφιέρωσιν. Σᾶς συγχαίρω εἰλικρινῶς διὰ τὴν συστηματικήν, κοπιώδη, ἀλλὰ καὶ τόσον χρήσιμον ἐργασίαν σας, εἰς τὴν ὁποίαν πλέον δυνάμεθα νὰ καταφεύγωμεν.

Εὔχομαι ὁ Ἅγιος Θεὸς νὰ σᾶς χαρίζῃ ὑγείαν καὶ σοφίαν, διὰ νὰ μᾶς δώσετε καὶ τοὺς ἄλλους τόμους.

Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Παντελεήμων·

Ἐγκαρδίως εὐχαριστῶ δι᾽ ἀποσταλὲν ἔργον ὑμῶν «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς». Συγχαίρω Ὑμᾶς διὰ τὴν ὄντως θαυμασίαν ἐργασίαν καὶ εὔχομαι πᾶσαν ἀπὸ Θεοῦ εὐλογίαν.

Μητροπολίτης Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Ἱερώνυμος·

Ἀγαπητέ μου κ. Σωτηρόπουλε,

Ὁλόθερμες εὐχαριστίες καὶ συγχαρητήρια διὰ τὸ πολύτιμο ἔργο σας, ποὺ εἴχατε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ στείλετε. Ὁ Κύριος νὰ σᾶς ἐνισχύῃ.

Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Ἀμβρόσιος·

Ἀγαπητέ μοι κ. Σωτηρόπουλε,

Μὲ ἰδιαιτέραν χαρὰν ἔλαβον τὸν ὀγκώδη Α΄ τόμον τῆς «Ἑρμηνείας δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς», τὸν ὁποῖον εἴχετε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ μοῦ προσφέρετε, γράφοντες μάλιστα καὶ τὴν ἰδιόχειρον τιμητικὴν ἀφιέρωσιν.

Αἰσθάνομαι ἐπιτακτικὴν τὴν ἀνάγκην, ὅπως ἐκφράσω πρὸς ὑμᾶς τὰ ὁλόψυχα συγχαρητήριά μου διὰ τὴν ἐπιλογὴν τοῦ θέμα-

τος καὶ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω θερμῶς, διότι προσφέρετε πολύτιμον βοήθειαν εἰς ὅλους μας διὰ τὴν ἐπιτέλεσιν τῆς ἱερᾶς διακονίας τοῦ θείου κηρύγματος.

Παρακαλῶ τὸν Κύριον νὰ στηρίζῃ ὑμᾶς ἐν πᾶσι καὶ νὰ ἐνδυναμώνῃ, ὥστε καὶ ἄλλας βαθυστοχάστους συγγραφὰς νὰ ἴδωμεν ἐξερχομένας ἐκ τῆς ἀγαπώσης τὸν Κύριον καρδίας σας καὶ τοῦ γλαφυροῦ θεολογικοῦ σας καλάμου. Μελέται ὡς ἡ ὑμετέρα ἐκφεύγουν τῶν ὁρίων τῶν ἀθρόως καθ᾽ ἡμέραν ἐκδιδομένων ἐντύπων καὶ προορίζονται νὰ παραμένουν πάντοτε πολύτιμοι. Εὐχαριστῶ θερμῶς, διότι μὲ κατεπλουτίσατε δι᾽ αὐτῆς.

Μητροπολίτης Κορίνθου Παντελεήμων·

Εὐχαριστῶν θερμῶς συγχαίρω διὰ τὸ περισπούδασον καὶ ὠφελιμώτατον ἔργον σας «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς».

Μητροπολίτης Μεσσηνίας Χρυσόστομος·

Ἀγαπητέ μοι κ. Σωτηρόπουλε,

Διὰ τοῦ παρόντος γνωρίζω πρὸς ὑμᾶς, ὅτι ἔλαβον τό, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς», τόμος Α΄, Ἀθῆναι 1985, πολυσέλιδον ἔργον ὑμῶν, καὶ ἐκφράζω θερμὰς εὐχαριστίας διὰ τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ, εὐχόμενος ὅπως ὁλοκληρώσητε τοῦτο, ὡς ἀκριβῶς τὸ ἔχετε προγραμματίσει, καὶ μάλιστα προσεχῶς.

Ἂν καὶ συνεχίζω εἰσέτι τὴν μελέτην τοῦ ὡς ἄνω ἔργου σας, ὀφείλω νὰ γνωρίσω εἰς ὑμᾶς ὅτι μὲ ἔχει ἐντυπωσιάσει, εἰς πολλὰς δὲ περιπτώσεις ἡ ἑρμηνεία Ἁγιογραφικῶν χωρίων εἶναι ἀποκαλυπτικὴ νέου βάθους τοῦ θεοπνεύστου τῆς Ἁγίας Γραφῆς θησαυροῦ, ἡ δὲ σπανία ἐπιστημονική σας ἐρευνητικότης καὶ οἱ ἐπιτυχεῖς συνδυασμοὶ τῶν χρησιμοποιουμένων Ἁγιογραφικῶν χωρίων πρὸς ἑρμηνείαν ἄλλων ἐνέχουν τι τὸ πρωτοφανὲς καί, δύναταί τις εἰπεῖν, μίαν μαθηματικὴν ἀποδεικτικὴν δύναμιν, ἱκανοποιοῦσαν τὸν ἑκάστοτε δημιουργούμενον προβληματισμὸν τοῦ μελετητοῦ. Εἰς τὴν «Ἑρμηνείαν» σας δεσπόζει τὸ ἐπιστημονικὸν σύστημα «Ἡ ἑρμηνεία τῆς Ἁγίας Γραφῆς διὰ τῆς Ἁγίας Γραφῆς».

Μητροπολίτης Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως Διονύσιος·

Κύριε Σωτηρόπουλε,

Μὲ πολλὴν χαρὰν ἔλαβα τὸ θαυμάσιο καθ᾽ ὅλα ἔργο σας ΕΡ-

ΜΗΝΕΙΑ ΔΥΣΚΟΛΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ, ποὺ εἴχατε τὴν εὐγένειαν νὰ μοῦ ἀποστείλετε, καὶ ἀπὸ βάθους καρδίας σᾶς εὐχαριστῶ καὶ εἰλικρινῶς σᾶς συγχαίρω διὰ τὴν ἐπιστημονικότητα, τὸ βάθος καὶ τὴν ἀρτιότητα τῆς ὅλης ἐργασίας, τὴν ὁποίαν καὶ ἐνθέρμως θὰ συστήσω εἰς τοὺς ἱερεῖς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

† Μητροπολίτης Νικαίας Γεώργιος·

Ἀγαπητέ μου κ. Ν. Σωτηρόπουλε,

Ἀγαλλομένῳ ποδὶ ἔρχομαι κοντά σου, διὰ νὰ σοῦ προσφέρω ἐκ βαθέων τὸν ἀσπασμὸν τῆς ἀγάπης μου καὶ τὴν ἔκφρασιν τῆς εὐγνωμοσύνης ὅλων μας διὰ τὸ κορυφαῖον ἔργον, ποὺ μᾶς ἐχάρισες, διὰ τὴν ὀρθοτέραν ἑρμηνείαν καὶ κατανόησιν τῶν δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς.

Δὲν χρειάζεται ἐγὼ νὰ ἐπισημάνω τὴν σημασίαν τοῦ λαμπροῦ αὐτοῦ πονήματός σου, ποὺ εἶναι εὔχυμος καρπὸς μελετῶν πολλῶν ἐτῶν, ὀξυτάτης κριτικῆς ἱκανότητος, κοπιαστικῆς συγκριτικῆς ἐργασίας, ἐκπληκτικῆς γνώσεως τῆς ἁγίας Γραφῆς καὶ ἀληθινοῦ ἔρωτος πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ ἀληθινοῦ νοήματος τῶν λέξεων καὶ φράσεων τῶν ἱερῶν κειμένων, τῶν ὁποίων, ὅπως πολὺ ὀρθὰ σημειώνεις, πολλάκις ἡ βαθυτέρα ἔννοια εἶναι διαφορετικὴ ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς δίδομεν σήμερον.

Ἀπὸ τὴ στιγμή, ποὺ εἶχες τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ τὸ προσφέρῃς, ἔγινεν ὁ σύντροφός μου, ποὺ κατέκτησε τὴν ψυχήν μου. Βυθίζω τὸ εἶναί μου στὰ κείμενα καὶ ἀνακαλύπτω συνεχῶς νέα νοήματα, τὰ ὁποῖα μόνον ὑπὸ τοῦ καλάμου γραμματέως ὀξυγράφου εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπισημανθοῦν.

Παράλληλα πρὸς τὴν πλουσίαν θεολογικήν σου κατάρτισιν, ἦλθε καὶ ἡ μαρτυρουμένη φιλολογική σου ἐμπειρία, εἰς τρόπον ὥστε αἱ δύο αὐταὶ πτέρυγες νὰ σὲ ἀναβιβάσουν εἰς ὑψηλὰ ἐπίπεδα μυστικῆς θεωρίας, ἀπ' ὅπου ἔρχεται ὁ οὐράνιος φωτισμὸς καθαρὸς καὶ ὁδηγητικός, ποὺ ἐκδιπλώνει μέσα στὸ θεῖο του φῶς ὅλα τὰ κεκαλυμμένα νοήματα, ποὺ οἱ κοινοὶ μελετηταὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ συλλάβουν.

Ἂς εἶσαι εὐλογημένος, ἀδελφέ μου ἠγαπημένε, διότι, μὲ τὴν ποικίλην προσφοράν σου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας, γίνεσαι ἀφορμὴ νὰ ὠφελοῦνται ψυχαὶ καὶ νὰ δοξάζεται ὁ Κύριός μας.

Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Νικαίας, ποὺ θεωρεῖ τὸν ἑαυτόν του εὐτυχῆ διότι σὲ ἐγνώρισε καὶ σὲ ἔχει συνεργάτην του, ἐμπνευσμένον συμπορευτὴν εἰς τὸν δρόμον τῆς κοινῆς ἱερᾶς

ἀποστολῆς, παρακαλεῖ τὸν ἀγαθὸν Κύριον ὑπὲρ τῆς ὑγείας σου ἐκτενῶς καὶ δέεται ὑπὲρ τῆς συνεχίσεως ἐπὶ ἔτη μακρὰ τῆς καρποφόρου προσφορᾶς σου, ἡ ὁποία γίνεται «πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον» τῶν πιστῶν, ποὺ ζοῦν μέσα εἰς τὸν χῶρον τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ.

Μητροπολίτης Νικοπόλεως Μελέτιος·

Ἀγαπητὲ κ. Σωτηρόπουλε,

Ἔλαβα τὸ βιβλίο σας «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς», τόμ. Α´, ποὺ εἴχατε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ στείλετε.

Σᾶς συγχαίρω γιὰ τὴν ὡραία διαπραγμάτευση καὶ τὴν σκέψη νὰ παρουσιάσετε τὰ δύσκολα χωρία τῆς ἁγίας Γραφῆς.

Μητροπολίτης Πειραιῶς Καλλίνικος·

Ἀγαπητέ μου κ. Σωτηρόπουλε,

Σᾶς εὐχαριστῶ θερμότατα διὰ τὴν εὐγενῆ ἀποστολὴν τοῦ λίαν ἀξιολόγου βιβλίου σας «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς» καὶ σᾶς συγχαίρω ἐγκαρδίως.

Εἶσθε πολύτιμος ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου. Θαυμάσιος χειριστὴς τοῦ γραπτοῦ καὶ προφορικοῦ Θείου Λόγου καὶ ἀγωνιστὴς μὲ ζῆλον καὶ θέρμην καρδίας.

Εὔχομαι ἐκ βάθους καρδίας νὰ σᾶς εὐλογῇ πλουσίως καὶ νὰ σᾶς ἐνδυναμώνῃ ὁ Κύριος, ὥστε ἐπὶ μακρὰ ἔτη νὰ προσφέρετε τὴν ἱερὰν διακονίαν σας εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας.

Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης Διονύσιος·

Ἀγαπητὲ κ. Σωτηρόπουλε,

Εὐχαριστῶ οὐ μόνον διὰ τὴν πρόφρονα ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συγγραφὴν καὶ ἔκδοσιν ἑνὸς πολυτιμοτάτου ἑρμηνευτικοῦ βοηθήματος, εὐχόμενος ταχεῖαν τὴν ἔκδοσιν καὶ τῶν ἐπακολουθούντων τόμων.

Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης Ἀντώνιος·

Ἐλλογιμώτατε καὶ λίαν ἀγαπητέ μοι κύριε Σωτηρόπουλε,

Ἔλαβον τὸ προφρόνως ἀποσταλέν μοι νέον περισπούδαστον πόνημά Σας, «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς» καὶ εὐχαριστῶ καὶ συγχαίρω θερμότατα.

Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν Ἀλέξιος·

Ἀγαπητέ μοι κ. Σωτηρόπουλε,

Ἔλαβον μετὰ πολλῆς χαρᾶς τὸ πόνημά Σας «Ἑρμηνεία

δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς», ἔργον πρωτότυπον μὲν καὶ μοναδικὸν εἰς τὴν βιβλικὴν ἐπιστήμην, ἐπίπονον δὲ ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν συγγραφὴν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ἐν αὐτῷ διαλαμβανομένων.

Σᾶς συγχαίρω ὁλοκαρδίως καὶ σᾶς εὔχομαι πᾶσαν παρὰ τοῦ Κυρίου εὐλογίαν καὶ χάριν πρὸς συνέχισιν τῆς πολυτίμου προσφορᾶς σας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ ἐπιστήμῃ.

Μητροπολίτης Φωκίδος Ἀθηναγόρας·

Ἀγαπητέ μου κ. Σωτηρόπουλε,

Ἐμελέτησα τὸ ἔργον σας μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον, καὶ μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση διαπίστωσα τὴ χαρισματική σας ἱκανότητα στὴν ἑρμηνεία τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Θὰ μποροῦσε νὰ πεῖ κανείς, ὅτι ὅλες οἱ ἑρμηνεῖες, ποὺ διατυπώνετε, εἶναι σωστές, ἐπειδὴ τὶς τεκμηριώνετε μὲ ἰσχυρὴ ἐπιχειρηματολογία. Πράγματι μὲ τὶς σοβαρὲς καὶ πρωτότυπες ἑρμηνεῖες, ποὺ δίνετε, ἐπιλύετε πλῆθος ἑρμηνευτικῶν προβλημάτων, ποὺ ἀπασχολοῦν τοὺς ἑρμηνευτές.

Πιστεύω, ὅτι τὸ πολύτεμο αὐτὸ ἔργο σας θὰ χαιρετισθεῖ ἀπὸ τοὺς εἰδικοὺς κριτικοὺς ὡς ἐξόχως σπουδαία συμβολὴ στὴν Ἐπιστήμη τῆς ἑρμηνευτικῆς.

Εὔχομαι δὲ ὁλόψυχα, μὲ τὴ Χάρη τοῦ Παρακλήτου, νὰ χαρίσετε στὴν Ἐκκλησία μας καὶ στὸν ἑρμηνευτικὸ κλάδο τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ ἄλλα ἔργα σὰν αὐτό.

† Μητροπολίτης Λάμπης καὶ Σφακίων Θεόδωρος·

Νικόλαε ἀγαπητέ,

Μετὰ πολλῆς συγκινήσεως ἔλαβον τὸ ἐμπεριστατωμένον καὶ ἀξιόλογον ἔργον σου «Ερμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς» (τόμ. Α΄, Ἀθῆναι 1985) καὶ σπεύδω διὰ τοῦ παρόντος νὰ σὲ συγχαρῶ, ἐπὶ τῇ ἀρτίᾳ ἐκδόσει, καὶ νὰ σ᾽ εὐχαριστήσω, ἐπὶ τῇ πρόφρονι τούτου πρός με ἀποστολῇ. Ἀποτελεῖ ὄντως καρπὸν τῆς βαθυτάτης πίστεώς σου καὶ τῆς ὑπὸ πάντων ἀναγνωριζομένης μορφώσεώς σου, τῆς κατὰ Θεὸν καὶ τῆς θύραθεν. Ἀναμιμνῄσκομαι τῶν χρόνων τῆς φοιτήσεώς μας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ χαίρω ἰδιαιτέρως, ἐπειδὴ ἀπέβης ὁ ἄξιος τῶν προσδοκιῶν καὶ τῶν ἐλπίδων μας καὶ διακονεῖς ἀπὸ περιωπῆς τὸν Λόγον.

† Ἀρχιμανδρίτης Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος·

Ἀγαπητὲ Νικόλαε·

Χαῖρε ἐν Κυρίῳ πάντοτε.

Ἔλαβον πρὸ ἡμερῶν τὸ νέον πόνημα τῆς ἀγάπης σου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς». Δὲν τὸ διεξῆλθον ὁλόκληρον. Διεξῆλθον ἐπιλεκτικῶς ἱκανὰς σελίδας του. Νομίζω ὅτι δύναμαι νὰ ἐπαναλάβω, προσηρμοσμένον καὶ διωρθωμένον, τὸ Σωκρατικόν· «Ἃ μὲν ἀνέγνων γενναῖα· οἶμαι δὲ καὶ ἃ μὴ ἀνέγνων».

Ὅπως καὶ εἰς τὰ ἄλλα κείμενά σου, οὕτω καὶ εἰς τὸ βιβλίον σου αὐτό, εἶναι ἔκτυπα τὰ πολλὰ καὶ ἀσυνήθη χαρίσματά σου καὶ μάλιστα ἡ βαθύνοια, ἡ ὀξύνοια, ἡ διεισδυτικότης, ἡ γονιμότης τῆς σκέψεως, –δι᾽ αὐτὸ καὶ πολλάκις πρωτοτυπεῖς–, ἡ λεπτολόγος βάσανος τῶν θεμάτων καὶ ἡ τόσον σπανίζουσα ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν κρυσταλλίνη σαφήνεια.

Εὔχομαι ὁλοψύχως καλλίκαρπον καὶ πολύκαρπον συνέχειαν. Ἔλαβες παρὰ Θεοῦ πέντε τάλαντα καὶ ὀφείλεις νὰ παρουσιάσῃς δέκα...

Ἔντεινε καὶ ἴσχυε καὶ κατευοδοῦ ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί σε Χριστῷ.

Ἀρχιμανδρίτης Ἀμφιλόχιος Τσοῦκος·

Ἐντιμότατε καὶ ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφὲ κ. Σωτηρόπουλε,

Χαίρετε ἐν Κυρίῳ.

Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ μνημειώδους ἔργου σας «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς», τόσον πολυτίμου καὶ ἀπαραιτήτου διὰ πάντα θεολόγον καὶ κήρυκα τοῦ θείου λόγου.

† Ἰωάννης Καρμίρης, ἀκαδημαϊκός·

Θερμὰς εὐχαριστίας καὶ συγχαρητήρια διὰ τὸ λαμπρὸν βιβλίον σας «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς», ἔργον χρησιμώτατον εἰς τοὺς ἀσχολουμένους περὶ τὰ Ἱερὰ Γράμματα καὶ γενικώτερον εἰς πάντα Ὀρθόδοξον μελετητὴν τῆς θείας Γραφῆς, τῆς περιεχούσης καὶ «δυσνόητά» τινα καὶ χρῄζοντα ὀρθῆς ἑρμηνείας.

† Κωνσταντῖνος Μπόνης, ἀκαδημαϊκός·

Πολὺ ἀγαπητέ μοι κ. Σωτηρόπουλε,

Πολλαπλῆν συγκίνησιν ᾐσθάνθην, διότι μὲ ἐνεθυμήθητε καὶ διότι εἴχετε τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ ἀποστείλητε τὸ ὡραιότατον ἔργον σας, «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς», τόμ. Α´, Ἀθῆναι 1985, σελ. 398. Τὸ ἔργον σας εἶναι ἐξαίρετον ἀπὸ πάσης ἀπόψεως. Σᾶς βεβαιῶ ὅτι ᾐσθάνθην, ἐκτὸς τῆς συγκινήσεως, καὶ

ὑπερηφάνειαν, διότι ὁ Θεὸς μὲ ἠξίωσε νὰ ἔχω φοιτητὰς ἐνθέρμους τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, ζηλωτὰς κατὰ πάντα καὶ συγγραφεῖς δοκιμωτάτους, οἷος σεῖς. Σᾶς συγχαίρω ἀπὸ μέσης καρδίας καὶ σᾶς εὔχομαι ὑγείαν καὶ συγγραφικὴν ἐνασχόλησιν συνεχῆ καὶ ἀδιάκοπον, ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν θεολογικῶν γραμμάτων καὶ τῶν εὐλαβῶν χριστιανῶν, λίαν δὲ βοηθητικὴν διὰ τὴν σπουδάζουσαν τὴν Θεολογίαν νεότητα. Ἀπὸ τὸ ἔργον σας καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος πολλὰ καρποῦμαι. Συγχαρητήρια λοιπόν, καὶ πάλιν ἐγκάρδια συγχαρητήρια. Ἐνθέρμους δὲ εὐχαριστίας διὰ τὰς συγκινήσεις, τὰς ὁποίας μοὶ ἐνεπνεύσατε.

Μᾶρκος Σιώτης, ἀκαδημαϊκός·

Ἀγαπητὲ κ. Σωτηρόπουλε,

Σὲ εὐχαριστῶ καὶ σὲ συγχαίρω θερμῶς διὰ τὸ ἀξιολογώτατον ἔργον σου «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς, τόμ. Α΄, Ἀθῆναι 1985, σελ. 398». Εἰς τὰς πυκνὰς αὐτοῦ σελίδας γίνεται ὄντως σαφὲς ὅτι ἠσχολήθης μετὰ σοβαρότητος καὶ πολλῆς βασάνου πρὸς ἀναζήτησιν τῆς ἀκριβεστέρας ἑρμηνείας τῶν ἐν αὐτῷ ἐξεταζομένων ἑκατὸν πεντήκοντα δυσκόλων, καὶ πολλαπλῶς ἑρμηνευομένων χωρίων τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τοῦ παρόντος ἀξιολογωτάτου ἔργου σου, ἡ διακρίβωσις δηλαδὴ τῆς ἐννοίας καὶ τοῦ ὀρθοῦ νοήματος τῶν λέξεων καὶ τῶν ἐκφράσεων τῶν ἐν αὐτῷ ἑρμηνευομένων δυσκόλων χωρίων τῆς Καινῆς Διαθήκης, διὰ τῆς συσχετίσεως τούτων πρὸς ἅπαντα τὰ ἐννοιολογικῶς συγγενῆ χωρία τῶν διαφόρων βιβλίων Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης, βασίζεται πλήρως εἰς τὴν πλέον οὐσιαστικὴν ἀρχὴν τῆς ὀρθοδόξου ἱερᾶς ἑρμηνευτικῆς, εἰς τὴν ἀρχὴν δηλαδὴ τῆς «ἑνότητος» τῆς διδασκαλίας πάντων τῶν χωρίων καὶ τῶν βιβλίων Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης.Ἔχει δὲ ἡ ἀρχὴ αὕτη ἰδιαιτέραν ἀξίαν, διότι συνιστᾷ τὴν στερεὰν βάσιν τῆς χριστολογικῆς, τῆς ἐκκλησιολογικῆς, καὶ τῆς σωτηριολογικῆς θεωρήσεως πάντων τῶν ἁγιογραφικῶν χωρίων.

Ἰδιαιτέρως ἐξετίμησα τὴν ἄνεσιν καὶ τὴν εὐχέρειαν, μετὰ τῶν ὁποίων κινεῖσαι λίαν ἐπιτυχῶς πρὸς ἐπιστράτευσιν τῶν πλέον ἐνδεδειγμένων χωρίων, ἐξ ὅλων τῶν βιβλίων Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης, ὡς ἀποδεικτικῶν στοιχείων τῶν ἐπὶ ἑκάστου τῶν ὑπὸ σοῦ ἑρμηνευομένων χωρίων θέσεών σου. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἀρτίαν γνῶσιν ὅλων τῶν βιβλικῶν κειμένων, εἰς τὴν καλὴν φιλολογικὴν κατάρτισίν σου, ὡς καὶ εἰς τὴν πλουσίαν γνῶσιν τῆς ὀρθοδόξου ἑρμηνευτικῆς παραδόσεως. Διὸ καὶ εὐελπιστῶ

καὶ εὔχομαι ὁλοψύχως νὰ ὁλοκληρώσῃς συντόμως τὴν θεοφιλῆ ταύτην προσπάθειάν σου, ἐπ᾽ ἀγαθῷ τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος τῆς Ἁγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Εὐάγγελος Καραδῆμος, θεολόγος – φιλόλογος·

Εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ κρίνῃ κανεὶς τὸ νέο, ὀγκῶδες σύγγραμμα τοῦ κ. Σωτηροπούλου, μὲ ἕνα σύντομο σημείωμα. Διότι ἀποτελεῖ σοβαρὴ καὶ πρωτότυπη προσπάθεια ἑρμηνευτικῆς προσπέλασης δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς. Πράγματι λίγα βιβλία διεκδικοῦν τὴν πληρότητα τῆς ἔρευνας καὶ τὴν ποιότητα τῆς ἐργασίας ποὺ παρουσιάζει στὸ βιβλίο του αὐτὸ ὁ κ. Σωτηρόπουλος. Ὁ μελετητὴς δοξάζει πολλὲς φορὲς τὸν ἅγιο Θεό, διότι τοῦ χάρισε τὴ μεγάλη χαρὰ ν᾽ ἀπολαύσῃ τὴν ἐργασία αὐτή, τὴν εὐλογημένη ἀπ᾽ τὸν Παράκλητο. Θὰ ἔλεγε κανείς, ὅτι ὁ συγγραφεὺς εἶναι, χωρὶς ὑπερβολή, χαρισματικὸς ἑρμηνευτὴς τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Κατὰ τὴ γνώμη μας θὰ πρόσφερε μεγάλη καὶ πολύτιμη ὑπηρεσία στὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ ὁ συγγραφεύς, ἂν ἐκπονοῦσε μία μετάφραση τῆς Καινῆς Διαθήκης, σὲ ἁπλὴ ὅμως γλῶσσα. Ἐπίσης καλὸν θὰ ἦταν νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸν κ. Σωτηρόπουλον ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ποὺ τυχὸν θὰ συστήσῃ γιὰ τὴν ἐκπόνηση μιᾶς νέας μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης, διότι ἡ ὅλη συγκρότησή του καὶ ἡ ζωή του, καθὼς καὶ τὰ μέχρι τοῦδε ἑρμηνευτικά του ἔργα ἐπὶ τῆς Γραφῆς, ἀποτελοῦν ἐγγύησιν καὶ ἐλπίδα, ὅτι θὰ συμβάλῃ σὲ μία καλύτερη μεταφραστικὴ ἐργασία. Τέτοια κεφάλαια ἡ Ἐκκλησία δὲν πρέπει νὰ τὰ ἀφήνῃ ἀνεκμετάλλευτα γιὰ τὸ καλὸ τοῦ ποιμνίου της. Τέλος εὔχομαι, τὴν εὐτυχία, ποὺ ἔνιωσα διαβάζοντας αὐτὸ τὸ θαυμάσιο βιβλίο, νὰ βιώσουν καὶ οἱ ἄλλοι ἀναγνῶστες.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Ἀπὸ τὴν παιδική μου ἡλικία εἶχα ἰδιαίτερη κλίσι καὶ ἀγάπη πρὸς τὴν Ἁγία Γραφὴ καὶ ἀπλήστως ἐντρυφοῦσα στὰ ἱερὰ νοήματά της. Ἀπὸ τὴ μελέτη δὲ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ μοῦ γεννήθηκε ὁ πόθος νὰ σπουδάσω τὴν Ἐπιστήμη τῆς Θεολογίας καὶ νὰ κηρύττω τὸ λόγο, ποὺ ἐξαγγέλλει τὴ θεία χάρι, καὶ δύναται νὰ μᾶς ἐποικοδομήσῃ καὶ νὰ μᾶς δώσῃ κληρονομία μεταξὺ ὅλων τῶν ἁγίων (Πράξ. 20· 313232).

Μελετώντας δὲ τὴν Ἁγία Γραφὴ διαπίστωσα, ὅτι σ᾽ αὐτὴ περιέχονται πολλὰ δυσνόητα χωρία. Καὶ ἀνατρέχοντας σὲ ἑρμηνεῖες καὶ μεταφράσεις διαπίστωσα, ὅτι σὲ πολλὰ ἀπὸ τὰ δυσνόητα χωρία δὲν δίνονται ἱκανοποιητικὲς ἐξηγήσεις. Ἀρκετὰ μάλιστα χωρία ὑφίστανται ἀπὸ τοὺς ἐξηγητὰς δεινὴ κακοποίησι! Ἡ δυσκολία γιὰ τὴν ὀρθὴ καὶ ἱκανοποιητικὴ ἐξήγησι πολλῶν χωρίων τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἔγκειται σὲ δύο κυρίως λόγους. Πρῶτον, πολλὰ λόγια τῆς Ἁγίας Γραφῆς εἶνε δυσνόητα, διότι ἀναφέρονται σὲ πράγματα πνευματικὰ καὶ μυστηριώδη. Καὶ δεύτερον, ἡ Καινὴ Διαθήκη στὸ πρωτότυπο καὶ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη στὴ μετάφρασι τῶν Ο΄, ποὺ χρησιμοποιεῖ ἡ Ἐκκλησία, ἀντιμετωπίζονται ἀπὸ τοὺς ἑρμηνευτὰς καὶ μεταφραστὰς ὡς κείμενα ἑλληνικά, ἐνῷ ἑλληνικὰ εἶναι μόνο κατὰ τὴ μορφή, κατὰ δὲ τὴν οὐσία εἶναι ἑβραϊκά. Οἱ δὲ Ἑβραῖοι, ἐπειδὴ ἡ γλῶσσα τους εἶναι πτωχή, φορτώνουν τὶς ἑβραϊκὲς λέξεις καὶ τὶς ἀντίστοιχες ἑλληνικὲς μὲ πολλὲς σημασίες, πρᾶγμα τὸ ὁποῖο πολλὲς φορὲς ἀγνοεῖται καὶ δὲν λαμβάνεται ὑπ᾽ ὄψιν ἀπὸ τοὺς ἑρμηνευτὰς καὶ μεταφραστάς, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ γίνωνται ἐξηγήσεις ἄστοχες. Ἡ λέξι π.χ. «εἰρήνη» γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες σημαίνει «εἰρήνη, ἡσυχία, γαλήνη, ἠρεμία», ἕνα κατ᾽ οὐσίαν πρᾶγμα, ἐνῷ γιὰ τοὺς Ἑβραίους, ὅπως διαπίστωσα, ἔχει περισσότερες ἀπὸ δέκα σημασίες· σημαίνει καὶ «ἀγαθό, καλὸ» μὲ φυσικὴ καὶ ἠθικὴ ἔννοια, «εὐλογία» μὲ ἔννοια ποὺ περιλαμβάνει ὅλα τὰ ἀγαθὰ ἢ καλά, «θεραπεία, ὑγεία», «ἀφθονία, πλοῦτος», «δύναμι», «πρόοδος», «χαρά», «τιμή, δόξα, μεγαλεῖο», «εὐτυχία» κ.ἄ. Μικρὲς δὲ λέξεις, ὅπως τὸ «γάρ», τὸ «οὖν», τὸ «ὅτι», τὸ «καὶ» κ. ἄ., ἰδίως τὸ «γάρ», σὲ πολλὰ χωρία ἔχουν ἔννοιες, τὶς ὁποῖες δὲν συνέλαβαν οἱ ἐξηγηταί, καὶ γι᾽ αὐτὸ ἔκαναν ἄστοχες ἑρμηνεῖες τῶν χωρίων, ὅπως π.χ. συμβαίνει στὸ Ἰωάν. 4· 43-45, ὅπου τὸ «γὰρ» τοῦ στίχ. 44 καὶ τὸ «οὖν» τοῦ στίχ. 45 σημαίνουν «ἀλλά», ἡ δὲ φράσις «Ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν» σημαίνει «Ἀλλὰ στὴν ἀρχὴ τῆς ἐπισκέψεώς του στὴ Γαλιλαία».

Ἐπειδὴ τὶς ἐξηγήσεις πολλῶν χωρίων τῆς Ἁγίας Γραφῆς δὲν ἔβρισκα ἱκανοποιητικές, ἐπιδόθηκα σὲ μακροχρόνια ἔρευνα αὐτῶν τῶν χωρίων, καὶ σὲ τρεῖς τόμους μὲ τὸν τίτλο «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς» διατύπωσα νέες ἑρμηνεῖες, ὄχι αὐθαιρέτως, ἀλλὰ μὲ ἐπιχειρηματολογία, τὴν ὁποία ἐπαΐοντες ἔκριναν σοβαρὴ καὶ ἰσχυρή. Στὸ β΄ τόμο δημοσιεύονται εὐμενεῖς κρίσεις ἐπαϊόντων γιὰ τὶς ἑρμηνεῖες δυσκόλων χωρίων τοῦ α΄ τόμου. Μεταξὺ δὲ τῶν ἐπαϊόντων, οἱ ὁποῖοι ἔκριναν εὐμενῶς τὶς νέες ἑρμηνεῖες, περιλαμβάνονται καὶ πολλοὶ Ἱεράρχες. Καὶ ἐπειδὴ ἡ σημασία τῆς νέας μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης ἔγκειται προπάντων στὶς νέες ἑρμηνεῖες, ποὺ δίνω σὲ δύσκολα χωρία καὶ ἐνσωματώνω στὴ μετάφρασι, γι᾿ αὐτὸ πρὶν ἀπὸ τὰ Προλεγόμενα ἀναδημοσιεύω ἀπὸ τὸν β΄ τόμο κρίσεις εἰδημόνων γιὰ τὶς νέες ἑρμηνεῖες ποὺ περιλαμβάνονται στὸν α΄ τόμο. Πρὸ δὲ τῆς ἐκτυπώσεως τὴ μετάφρασι διάβασε προσεκτικὰ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἀντώνιος, Ἱεράρχης λόγιος καὶ μὲ ἰδιαίτερη ἀγάπη καὶ ἐνασχόλησι στὴν Ἁγία Γραφή, καὶ ἐξέφερε ἀρίστη κρίσι. Μέρος δὲ τῆς μεταφράσεως εἶχε διαβάσει τὸ 1998 ὁ γέρων Μητροπολίτης Φλωρίνης κ. Αὐγουστῖνος, κατ᾿ ἐξοχὴν φίλος τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ πολυγραφώτατος συγγραφεύς, καὶ ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειά του, καὶ προέτρεψε νὰ ἐκδώσω τὴ μετάφρασι.

Γιὰ νὰ ἰδῇ ὁ ἀναγνώστης καὶ νὰ κρίνῃ τὶς νέες ἐξηγήσεις συγκρίνοντας αὐτὲς μὲ τὶς ἐξηγήσεις τῶν ἄλλων ἑρμηνευτῶν καὶ μεταφραστῶν, ἀπὸ τὰ πολλὰ πλέον δύσκολα καὶ πλέον κακοποιούμενα χωρία, στὰ ὁποῖα δίνω τὶς νέες ἐξηγήσεις, ἐνδεικτικῶς ἀναφέρω ἐδῶ ἀπὸ τὸν α΄ τόμο τοῦ ἔργου μου «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς» τὰ Ματθ. 2·6, Λουκ. 3·23, 16·10-12, Πράξ. 13· 41, Α΄ Κορ. 7· 36-38, Β΄ Κορ. 9· 9-10, Ἑβρ. 2· 9, Ἰακ. 3·18,

Α΄ Πέτρ. 4·5-6, ἀπὸ τὸν β΄ τόμο τὰ Ἰωάν. 16·16, 17·17-19, Πράξ. 16·13, Β΄ Κορ. 6·6, Ἐφεσ. 4·8, Α΄ Τιμ. 4·12, Ἰακ. 1·9-10,

Α΄ Πέτρ. 3·21, Ἀποκ. 19·10, καὶ ἀπὸ τὸ γ΄ τόμο τὰ Ἰωάν. 1·16-17, Πράξ. 2·25, 13·8, Ρωμ. 9·28-29, Α΄ Κορ. 15·29, Β΄ Θεσ. 2·8-12, Ἑβρ. 11·17-19, Ἰακ. 4·1-3, Β΄ Πέτρ. 1·16-17, Ἀποκ. 11·8-10.

Ἔχω τὴ συνείδησι, ὅτι, λόγῳ τῶν πολλῶν νέων ἑρμηνειῶν, ἡ παροῦσα μετάφρασι τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶναι μία ἐπανάστασι στὸ χῶρο τῆς ἑρμηνείας τῆς Γραφῆς, ἀλλ᾿ ἐπανάστασι ἁγία. Ἂς μὴ θεωρηθῇ αὐτὸς ὁ λόγος ὑπερήφανος. Ἄλλωστε, ὅ,τι πρωτότυπο καὶ ὀρθὸ προσφέρει αὐτὴ ἡ νέα μετάφρασι, δὲν ὀφείλεται

στὸν ὑποφαινόμενο, ἀλλὰ στὸ Θεό, ποὺ φώτισε καὶ ἐμένα τὸν ἐλάχιστο, ἐπειδὴ ἀγάπησα πολὺ τὰ λόγια του.

Πολλοί, ποὺ διάβασαν τὶς νέες ἑρμηνεῖες καὶ ἀκούουν τὰ κηρύγματά μου, ἀλλὰ καὶ βλέπουν, ὅτι ἡ νέα γενεὰ τῶν Ἑλλήνων λόγῳ τῆς ἀθλίας ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως δὲν γνωρίζει καλὰ ἑλληνικά, ἐξέφρασαν τὴν ἔντονη ἐπιθυμία νὰ ἐκπονήσω μετάφρασι τῆς Καινῆς Διαθήκης μὲ τὶς νέες ἑρμηνεῖες στὴ δημοτικὴ γλῶσσα, ποὺ καταλαβαίνει ἡ νέα γενεά, ποὺ πάσχει ἀπὸ λεξιπενία.

Ἀνταποκρινόμενος στὴν ἐπιθυμία τῶν φίλων ἀναγνωστῶν καὶ ἀκροατῶν μου, μὲ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ ἐξεπόνησα τὴν παροῦσα μετάφρασι τῆς Καινῆς Διαθήκης στὴ δημοτικὴ γλῶσσα. Καὶ προσπάθησα ἡ γλῶσσα νὰ εἶναι ἁπλὴ καὶ κατανοητή, ἀλλ᾽ ὄχι ἔξαλλη· νὰ εἶναι εὐπρεπής, σεμνή, δημοτικὴ καὶ ὄχι δημοτικιά! Ἔτσι π.χ. γράφω Σίμων καὶ ὄχι Σίμωνας, θεότης καὶ ὄχι θεότητα, πίστεως καὶ ὄχι πίστης, ἱερεὺς καὶ ὄχι ἱερέας. Ἐπίσης μία λέξι εἶναι δυνατὸν ἄλλοτε νὰ χρησιμοποιῶ σὲ καθαρώτερη καὶ ἄλλοτε σὲ δημοτικώτερη μορφή, π.χ. γιὰ τὸ αὐτὸ ἐπίρρημα ἄλλοτε γράφω «συμφώνως» καὶ ἄλλοτε «σύμφωνα» ἀναλόγως τοῦ πῶς εἶναι καλλίτερα στὴ ροὴ τοῦ λόγου.

Στὴ μετάφρασι ἐνσωμάτωσα τὶς ἑρμηνεῖες τῶν δυσκόλων χωρίων, ποὺ περιλαμβάνονται στοὺς μνημονευθέντες τρεῖς τόμους, μὲ κάποια τροποποίησι τῶν ἑρμηνειῶν σὲ πάρα πολὺ ὀλίγες περιπτώσεις. Ἔδωσα δὲ νέες ἑρμηνεῖες καὶ σὲ πολλὰ ἀκόμη χωρία, γιὰ τὰ ὁποῖα θὰ μποροῦσε νὰ γραφῇ ἕνας τέταρτος τόμος μὲ τὸν τίτλο «Ἑρμηνεία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς». Ὅπως δὲ γιὰ τὶς νέες ἑρμηνεῖες, ποὺ περιέχονται στοὺς 3 τόμους, ἔτσι καὶ γιὰ τὶς νέες ἑρμηνεῖες, ποὺ προστίθενται στὴν παροῦσα μετάφρασι, ἔχω ἰσχυρὰ ἐπιχειρήματα. Ὁπωσδήποτε δὲ μὲ τὶς νέες ἑρμηνεῖες ἐξομαλύνονται δυσκολίες τοῦ ἱεροῦ κειμένου καὶ ἡ ἔννοια τῶν δυσκόλων χωρίων προσαρμόζεται ἄριστα πρὸς τὴ συνάφειά τους. Μερικὲς δὲ φορὲς ἐντὸς παρενθέσεως θέτω συνώνυμα ἢ ἐπεξηγήσεις, πράττω δὲ αὐτὸ κυρίως ἐκεῖ, ὅπου καὶ μετὰ τὴ μετάφρασι ὁ λόγος παραμένει δυσνόητος. Σὲ περιπτώσεις δέ, ὅπου κυμαίνομαι μεταξὺ δύο ἑρμηνειῶν, τὴ μία ἀπ᾽ αὐτὲς ἀναφέρω σὲ ὑποσημείωσι.

Δὲν ἔκρινα ὀρθὸ νὰ ἐκδώσω τὴ μετάφρασι χωρὶς τὸ ἱερὸ κείμενο. Στὴν ἀριστερὴ σελίδα παραθέτω τὸ κείμενο κατὰ τὴν ἔκδοσι τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου, καὶ στὴ δεξιὰ σελίδα δίδω τὴ μετάφρασι. Ἔτσι ὁ ἀναγνώστης δύναται ἀμέσως νὰ συγκρίνῃ τὴ

μετάφρασι πρὸς τὸ κείμενο, καὶ νὰ σχηματίζῃ τὴν κρίσι του γιὰ τὴ μετάφρασι. Ἄλλωστε καμμία μετάφρασι δὲν ἔχει τὴ χάρι καὶ τὴν τελειότητα τοῦ ἱεροῦ κειμένου καὶ δὲν δύναται νὰ τὸ ὑποκαταστήσῃ. Γι᾽ αὐτὸ συνιστοῦμε στοὺς ἀναγνῶστες νὰ διαβάζουν καὶ τὸ κείμενο καὶ τὴ μετάφρασι. Ἀφοῦ τὸ Εὐαγγέλιο ἐγράφη στὰ ἑλληνικά, μέγας τίτλος τιμῆς γιὰ τὸ Ἑλληνικὸ Ἔθνος, ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες δὲν εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ παρακολουθοῦμε τὸ ἀρχαῖο κείμενο. Ἕνας δὲ σκοπὸς τῆς μεταφράσεως εἶναι καὶ αὐτός· καταλαβαίνοντας ἀπὸ τὴ μετάφρασι τὰ ὑψηλὰ νοήματα τοῦ Εὐαγγελίου νὰ λαμβάνωμε ἀφορμὴ γιὰ ν᾽ ἀνατρέχωμε στὸ ἱερὸ κείμενο καὶ νὰ θαυμάζωμε τὰ θέλγητρα τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ καὶ τὴν ὡραιότητα τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης, ποὺ εἶναι ἡ ὡραιότερη γλῶσσα τοῦ κόσμου, μὲ τὴν ὁποία οἱ θεόπνευστοι συγγραφεῖς ἐξέφρασαν τὰ ἱερὰ νοήματα.

Γιὰ μεγαλύτερη διευκόλυνσι στὴν κατανόησι τῶν νοημάτων τὸ κείμενο διῄρεσα σὲ πολλὲς παραγράφους καὶ ἑνότητες, ἀντιστοίχως δὲ καὶ τὴ μετάφρασι. Σὲ κάθε δὲ ἑνότητα στὴ μετάφρασι ἔθεσα ἐπιγραφὴ ὅσο τὸ δυνατὸν χαρακτηριστικώτερη τοῦ περιεχομένου τῆς ἑνότητος. Ἐπίσης, στὸ κείμενο μετὰ τὴν τελεία (.) γράφω κεφαλαῖο γράμμα. Κεφαλαῖο δὲ γράμμα γράφω καὶ μετὰ τὴν ἄνω τελεία (·), ὅταν αὐτὴ ἀντιστοιχῇ στὴ σημερινὴ διπλὴ τελεία(·).

Σὲ μερικὲς περιπτώσεις στὸ κείμενο διώρθωσα γραμματικῆς καὶ τυπογραφικῆς φύσεως λάθη, ἢ ἄλλαξα τὴ στίξι, ἢ ἔθεσα σημεῖα στίξεως, ἢ δέχθηκα ἄλλη γραφή, ἢ ἐπέφερα κάποια ἄλλη μεταβολή, ποὺ θεώρησα ὀρθὴ καὶ ἀναγκαία. Ἔτσι π.χ. στὸ Ματθ. 3· 11 τὸ «οὐκ εἰμί» διώρθωσα σὲ «οὔκ εἰμι», στὸ Β΄ Κορ. 13· 6 τὸ «οὐκ ἐσμέν» διώρθωσα σὲ «οὔκ ἐσμεν», στὸ Α΄ Θεσ. 5· 11 τὸ «εἰς» διώρθωσα σὲ «εἷς», στὸ Λουκ. 17· 7 τὸ «ποιμένοντα» διώρθωσα σὲ «ποιμαίνοντα», στὸ Ἑβρ. 5· 12 τὸ «τινα» διώρθωσα σὲ «τίνα», στὸ Ἑβρ. 4· 2 τὸ «συγκεκραμένους» ἀντικατέστησα μὲ τὴ γραφὴ «συγκεκραμένος», στὸ Λουκ. 23· 32 τὴ λέξι «κακοῦργοι» ἔθεσα μεταξὺ δύο κομμάτων, διότι ἀλλιῶς παρουσιάζεται καὶ ὁ Χριστὸς ὡς κακοῦργος, στὸ Ἰωάν. 1· 14 μετὰ τὴ λέξι «Πατρός» ἔθεσα τελεία καὶ μετὰ τὴ λέξι «ἀληθείας» θαυμαστικό, στὸ Ἐφεσ. 6· 1 μετὰ τὴ λέξι «τέκνα» ἔθεσα κόμμα, διότι πρόκειται γιὰ κλητικὴ προσφώνησι, στὸ Ἐφεσ. 2· 4 μετὰ τὴ λέξι «ἡμᾶς» διέγραψα τὸ κόμμα, στὸ Ἑβρ. 11· 7 μετὰ τὴ λέξι «βλεπομένων» ἀφῄρεσα τὸ κόμμα καὶ ἔθεσα κόμμα μετὰ τὴ λέξι «Νῶε», στὸ Α΄ Θεσ. 4· 6 μετὰ τὴ λέξι «ἀδελφὸν» τὴ λέξι «αὐτοῦ» θεώρησα προσθήκη καὶ

διέγραψα. Σὲ μερικὲς ἀπὸ τὶς περιπτώσεις ποὺ μὲ τὴ λέξι «πίστις» δὲν σημαίνεται τὸ πιστεύειν, ἀλλ' ἡ Χριστιανικὴ Θρησκεία, ὁ Χριστιανισμός, γράφω αὐτὴ τὴ λέξι μὲ τὸ ἀρχικὸ γράμμα κεφαλαῖο, «Πίστις». Ἐπίσης, ὅταν μὲ τὴ λέξι «πνεῦμα» δὲν σημαίνεται κατὰ τὴ γνώμη μου τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, γράφω αὐτὴ τὴ λέξι μὲ τὸ ἀρχικὸ γράμμα μικρό, «πνεῦμα», ὅπως π.χ. στὸ Ἰωάν. 20· 22, καὶ στὸ Β΄ Κορ. 6· 6, ἐνῷ, ὅταν σημαίνεται ὁ Παράκλητος, γράφω μὲ τὸ ἀρχικὸ γράμμα κεφαλαῖο, «Πνεῦμα».

Προσπάθησα, ὥστε ἡ μετάφρασι νὰ εἶναι ὅσο τὸ δυνατὸν πιστότερη καὶ πλησιέστερη πρὸς τὸ ὕφος τοῦ ἱεροῦ κειμένου, ἀλλὰ καὶ νὰ καθιστᾷ τὸ ἱερὸ κείμενο ὅσο τὸ δυνατὸν καταληπτότερο. Ἡ προσευχὴ τῶν ἀναγνωστῶν καὶ ὁ φωτισμός τους ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ποὺ εἶναι κατ' οὐσίαν ὁ συγγραφεὺς τῆς Ἁγίας Γραφῆς, εἶναι ἀπαραίτητες προϋποθέσεις γιὰ νὰ συλλαμβάνουν καλλίτερα τὰ ἱερὰ νοήματα. Καὶ ἰσχυρὰ πνεύματα δὲν ἀντιλήφθηκαν ὀρθῶς πολλὰ νοήματα τοῦ θεοπνεύστου λόγου, διότι ἔλειπαν αὐτὲς οἱ προϋποθέσεις.

Παραδίδω στὸ ἀναγνωστικὸ κοινὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη σὲ κείμενο καὶ σὲ μετάφρασι μὲ τὴν ὁλόθερμη εὐχὴ νὰ ἀγαπήσουν περισσότεροι καὶ περισσότερο τὰ ρήματα τῆς αἰωνίου ζωῆς, καὶ ὑπεράνω πάντων ν' ἀγαπήσουν τὸ Ἀρχηγὸ τῆς Πίστεώς μας, ὁ ὁποῖος διακήρυξε· «Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. 14· 6). Γνωρίζοντας καὶ ἀγαπώντας τὴ Γραφὴ γνωρίζουμε καὶ ἀγαποῦμε τὸ Χριστὸ καὶ κατακτοῦμε τὴν ἀληθινὴ χαρὰ καὶ δόξα, τὴν ὄντως εὐτυχισμένη ζωή, ποὺ χαρίζει ὁ Χριστὸς σὲ ὅσους, ὡς καλοπροαίρετοι καὶ ἐκλεκτοί, εἶναι «τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον» (Πράξ. 13· 48).

Νικόλαος Ἰω. Σωτηρόπουλος

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Κάτω ἀπό μερικούς τίτλους σέ παρένθεση σημειώνονται παράλληλες περικοπές ὅπου ὑπάρχουν, ἀπό τούς ἄλλους εὐαγγελιστές.

Σέ ὑποσημειώσεις ἀναφέρονται διαφορετικές ἀποδόσεις-ἐπεξηγήσεις κάποιας φράσης ὅπου θεωρήθηκε ἀναγκαῖο.

Για τη συνέχεια κάντε κλικ στον ακόλουθο σύνδεσμο:
https://docdro.id/A7ELxgx